

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2019-06-11 Nr. (21.1.1)3-2640

DĖL 2019 M. BIRŽELIO 12 D. VYRIAUSYBĖS PASITARIMO DARBOTVARKĖS

Siunčiame medžiagą 2019 m. birželio 12 d. Vyriausybės pasitarimo darbotvarkės klausimu dėl Lietuvos Respublikos pozicijų dėl klausimų, svarstomų 2019 m. birželio 18 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir 2019 m. birželio 20–21 d. Europos Vadovų Tarybos posėdžiuose.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos dėl klausimų, svarstomų 2019 m. birželio 18 d. Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų tarybos ir 2019 m. birželio 20–21 d. Europos Vadovų Tarybos posėdžiuose, 6 lapai;
2. Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Viceministras

Albinas Zananavičius

**LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJOS DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ
2019 M. BIRŽELIO 18 D. EUROPOS SĄJUNGOS BENDRŲJŲ REIKALŲ TARYBOS IR
2019 M. BIRŽELIO 20–21 D. EUROPOS VADOVŲ TARYBOS POSĖDŽIUOSE**

2019 m. birželio 18 d. ES Bendrųjų reikalų tarybos (BRT) posėdis

2019 m. birželio 18 d. Bendrųjų reikalų taryboje (BRT) bus tęsiamos diskusijos dėl 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos (DFP). Ministrai apsikeis nuomonėmis dėl Plėtros ir stabilizacijos ir asociacijos proceso, planuojama priimti atitinkamas išvadas. BRT bus rengiamasi 2019 m. birželio 20–21 d. Europos Vadovų Tarybai (EVT) – bus aptartas EVT išvadų projektas ir apžvelgtas EVT sprendimų įgyvendinimas. Ministrai tvirtins ir perduos EVT integruotas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, susijusias su Europos semestru.

2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa

Tarybai pirmininkaujanti Rumunija (toliau – Pirm.) pateikė atnaujintą 2021–2027 m. DFP derybų paketo projektą, kuris svarstomas DFP *ad hoc* darbo grupės ir COREPER posėdžiuose. Birželio 12 d. pirmininkaujanti Rumunija pateiks atnaujintą derybų paketą diskusijoms COREPER, kurio pagrindu vyks ministrų aptarimas birželio 18 d. BRT posėdyje.

Lietuvos pozicija:

Atnaujintame derybiniame pakete Lietuvai yra tam tikrų pozityvių pokyčių – bendrojo finansavimo klausimu nuimti laužtiniai skliaustai nuo tarpinių regionų kategorijos kaimo plėtros srityje ir specialios regionų kategorijos Sanglaudos politikoje. Visgi į didžiąją dalį Lietuvai aktualių klausimų, kurie buvo išsakyti Pirm. šaliai, yra neatsižvelgta arba korekcijos yra nepakankamos/nevienareikšmiškai suformuluotos.

Atnaujintame derybų pakete Lietuvai didžiausios problemos išlieka Sanglaudos politikos ir tiesioginių išmokų srityje. Dėl sanglaudos politikos – Lietuvai labai svarbu, kad lėšų skyrimas ES regionams būtų paremtas naujausiais statistiniais duomenimis ir derybų pakete būtų referuojama į naujausią prieinamą NUTS 2 regionų klasifikaciją, todėl ir toliau reikalausime nuimti laužtinius skliaustus prie referencijos į naujausią NUTS 2 klasifikaciją. Dėl tematinės koncentracijos – Lietuva laikosi pozicijos, kad skaičiuojant klimato kaitos tikslus turi būti įtrauktas ir Sanglaudos fondas. Teigiamai vertinama tai, kad pašalinti skliaustai nuo b) dalies, kurioje kalbama apie bendrojo finansavimo lygį tarpiniams regionams, kurie šiame laikotarpyje yra mažiau išsivystę.

Dėl Bendrosios žemės ūkio politikos – Lietuvai svarbiausias klausimas derybose – tiesioginių išmokų konvergencija, siekiant vienodų konkurencinių sąlygų visiems ES ūkininkams. Teigiamai vertinama sakinio dėl minimalios TI sumos sugrąžinimą į derybų paketą, tačiau negalima sutikti su opcijos dėl pilnos TI konvergencijos išbraukimo iš derybų paketo.

Dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės – iš principo teigiamai vertiname atliktus pakeitimus 26 paragrafe. Tačiau siūlome 36 paragrafe palikti ankstesnį tekstą, t. y. be nuorodos į procentinę Sanglaudos fondo dalį pervestinę į Europos infrastruktūros tinklų priemonę.

Dėl *Horizon Europe* – teigiamai vertiname patikslinimus 22 paragrafe, tačiau 23 paragrafe norime matyti konkretų įsipareigojimą dalyvavimo ir kompetencijos plėtros užtikrinimui, t. y. nuorodą, kad 3,3 % nuo bendro EUH biudžeto bus skiriama minėtam tikslui).

Dėl pajamų dalies – norime aiškos nuorodos į visišką korekcijų mechanizmo panaikinimą.

Galutinė Lietuvos pozicija bus derinama darbo tvarka, gavus atnaujintą DFP derybų paketo dokumentą.

Plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos procesas

2019 m. gegužės 29 dieną Europos Komisija (EK) paskelbus metinį Europos Sąjungos (ES) plėtros dokumentų rinkinį, BRT vyks ministrų aptarimas ir tradiciškai priimtos Tarybos išvados dėl Plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos proceso, kuriose įvertins į ES narystės perspektyvą turinčių Turkijos, Juodkalnijos, Serbijos, Šiaurės Makedonijos, Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos bei Kosovo pažangą, įgyvendinant svarbiausias politines ir ekonomines reformas, ir įvardins šioms šalims liekančius svarbiausius iššūkius bei uždavinius ateinantiems metams, nubrėš tolesnes ES plėtros politikos įgyvendinimo gaires.

Svarbiausios žinios EK dokumentuose – 1) pakartota EK rekomendacija pradėti derybas su Albanija ir Šiaurės Makedonija dėl narystės ES, joms padarius ženklią pažangą ir įvykdžius sąlygas, kurios 2018 m. birželio mėn. ES Tarybos buvo įvardytos kaip būtinos derybų pradžiai. 2) negatyviausiais Turkijos pažangos vertinimas, kuriame konstatuojamas tolesnis Turkijos tolimas nuo ES ir žymus regresas srityse kaip demokratija, teisės viršenybė, teismų nepriklausomumas, pagrindinės teisės ir žiniasklaidos laisvė. Kartu pabrėžiama būtinybė tęsti dialogą ir bendradarbiavimą su Turkija kaip strategine ES partnere (ypač migracijos srityje) ir ES šalimi kandidate; 3) EK Nuomonėje dėl Bosnijos ir Hercegovinos pateiktos narystės ES paraiškos rekomenduojama pradėti derybas, kai šalis atitiks ES narystės reikalavimus, ypač kriterijus dėl institucijų stabilaus ir skaidraus funkcionavimo. Nuomonėje EK pateikia planą su 14 prioritetų 3 srityse (1/demokratijos, administracijos ir teismų funkcionavimo; 2/teisės viršenybės; 3/esminių teisių užtikrinimo). EK rekomenduoja šią Nuomonę aptarti ES BRT, kuri priims sprendimą dėl BiH tolesnių žingsnių kelyje į ES; 4) pirmą kartą akcentuoti suaktyvėję Kinijos veiksmai ir vaidmuo Vakarų Balkanų regione, ypač verslo ir investicijų srityse, kur dažnai nepaisoma socio-ekonominio ir finansinio tvarumo reikalavimų.

Lietuvos pozicija:

- Tvirta ir patikima narystės ES perspektyva išlieka permainingu, stabilumo, saugumo Pietryčių Europoje varomąja jėga. ES plėtros procesas yra geostrateginė investicija į visos Europos ateitį.
- ES plėtros procesas ir šalių pažanga turi būti grindžiamas nustatytais kriterijais, sąlygiškumu ir individualių nuopelnų vertinimu. Pritariame EK išskiriamoms prioritetinėms sritims: teisinė valstybė, kova su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, pagrindinės teisės, demokratinių institucijų funkcionavimas, viešojo administravimo reforma, ekonomikos ir konkurencingumo vystymas, regioninis bendradarbiavimas, geri kaimyniniai santykiai ir susitaikymo procesas (vadovaujantis Šiaurės Makedonijos ir Graikijos istorinio susitarimo pavyzdžiu).
- ES turi vykdyti savo įsipareigojimus ir reaguoti pozityviai į objektyvią šalių pažangą, susijusią su ES nustatytomis sąlygomis.
- Pabrėžiame, kad ES plėtra yra strateginis narystės ES siekiančių šalių pasirinkimas, reikalaujantis ES vertybių ir principų laikymosi. Lietuvai labai svarbu, kad Vakarų Balkanų šalys kuo anksčiau siektų visiško prisijungimo prie ES bendros užsienio ir saugumo politikos pozicijų ir kad tai, taptų negrįžtamu procesu.
- Turi būti skiriamas didesnis dėmesys viešajai komunikacijai integracijos į ES klausimais tiek šalyse siekiančiose narystės ES, tiek ES viduje. Atsižvelgiant į trečiųjų šalių skleidžiamą propagandą ir dezinformaciją, turi būti stiprinama ES strateginė komunikacija.
- Pritariame, kad ES yra pagrindinė išorinė šalių ekonominio augimo varomoji jėga. Svarbu, kad visa ekonominė (taip pat ir išorės veikėjų) veikla atitiktų ES vertybes, normas ir standartus, ypač konkurencingumo, viešųjų pirkimų, aplinkos, energetikos ir infrastruktūros srityse. Narystės ES siekiančios šalys turi imtis veiksmų, padedančių kurti mažataršią, darniu išteklių vartojimu pagrįstą ekonomiką, ir įgyvendinti ES įsipareigojimus siekti Darnaus vystymosi darbotvarkėje ir Paryžiaus klimato kaitos susitarime nustatytų tikslų.

Svarbiausi tikslai diskusijoje dėl Tarybos išvadų teksto:

- Pabrėžiame būtinybę išlaikyti ES vienybę bei patikimumą, visas ES VN elgtis konstruktyviai ir priimti bendras BRT išvadas birželio 18 d.
- Pritariame EK rekomendacijai pradėti derybas dėl narystės ES su Šiaurės Makedonija ir Albanija.
- Pabrėžiame poreikį stojimo derybas pradėjusioms šalims gerinti prisijungimo prie ES pozicijų užsienio ir saugumo politikos srityje lygį. Išliekame susirūpinę nepakankamu derybose pažengusios šalies kandidatės (atidaryta 16 derybinių skyrių iš 35), Serbijos, prisijungimu prie ES BUSP pozicijų (53 proc.), raginame Serbiją aiškiai pademonstruoti savo europinę orientaciją.
- Siekiame, kad išvadų tekstas dėl Turkijos būtų subalansuotas, išlaikant aiškias referencijas į Turkijos kai ES strateginės partnerės svarbą, išlaikant konstruktyvų dialogą ir bendradarbiavimą bendro intereso srityse (migracija, saugumas ir stabilumas regione, kova su terorizmu, ekonomika ir energetika).
- Pabrėžiame ES strateginės komunikacijos Vakarų Balkanuose ir Turkijoje stiprinimo svarbą, ypač atsižvelgiant į sausumo ir stabilumo iššūkius regione bei trečiųjų šalių skleidžiamą dezinformaciją.

Pasirengimas 2019 m. birželio 20–21 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui

BRT aptars šių metų birželio 20–21 d. EVT išvadų projektą (šiuo metu išplatintos išvadų gairės).

EVT turėtų patvirtinti ES Strateginę darbotvarkę, kuri nubrėš ES politikos gaires 5 metams, naujam ES politiniam ciklui (analogiškas dokumentas buvo priimtas 2014 m. birželio 26–27 d. EVT). Strateginės darbotvarkės projektas išplatintas birželio 7 d. Išskiriamos 4 pagrindinės sritys: 1) piliečių ir laisvių apsauga; 2) stiprus gyvybingas ekonominis pagrindas; 3) klimatui draugiška, sąžiningos, įtraukios ateities kūrimas; 4) Europos interesų ir vertybių gynimas pasaulyje. EVT taip pat numatoma diskusija apie naujų ES institucijų vadovų paskyrimus.

EVT turėtų aptarti per Rumunijos pirmininkavimą pasiektą pažangą derantis dėl DFP ir pakviesti toliau plėtoti derybų paketą.

Dėl klimato kaitos, EVT turėtų pakviesti Tarybą ir Komisiją toliau dirbti rengiant sąlygas, kurias reikia sudaryti pereinant prie klimato neutralumo, su tikslu laiku priimti ES ilgalaikę strategiją.

Europos semestro klausimu, EVT priims išvadas, atsižvelgiant į konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų apibendrinimą. EVT turėtų priimti domėn pirmininkaujančios šalies, Komisijos ir Vyriausiosios įgaliotinės ataskaitą apie išmoktas pamokas, kovojant su dezinformacija. Priklausomai nuo BRT diskusijų rezultatų, galima diskusija apie ES plėtrą.

EVT turės pratęsti sektorines sankcijas Rusijai ir sutarti dėl atsako į naujausius įvykius (pasportizacija okupuotuose Donbaso rajonuose, besitęsiantis neteisėtas Ukrainos jūreivių sulaikymas).

EVT parašėse Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos ir EK vadovai pasirašys Politines gaires dėl Baltijos šalių sinchronizacijos su Kontinentinės Europos tinklais per Lenkiją įgyvendinimo, taip patvirtindami per metus pasiektą sinchronizacijos pažangą ir nubrėždami tolesnes gaires.

Lietuvos pozicija:

Dėl ES strateginės darbotvarkės – siekti, kad Strateginėje darbotvarkėje būtų kuo konkrečiau atspindėti Lietuvai svarbūs klausimai. Turi būti toliau gilinama ES vidaus rinka ir šalinamos vis dar egzistuojančios kliūtys bei neleidžiama sudaryti naujų, toliau kuriama integruota ir funkcionuojanti energetikos sąjunga, skaitmeninė rinka, skiriamas deramas dėmesys kovai su kibernetinėmis, hibridinėmis grėsmėmis ir dezinformacijai. ES turi ir toliau gilinti santykius su Rytų kaimynėmis, ypač su trimis valstybėmis, sudariusiomis Asociacijos sutartis (Ukraina, Moldova ir Sakartvelu). Taip pat būsimame „strateginės darbotvarkės“ dokumente formuluotės kitais aktualiais ES klausimais,

kaip pavyzdžiui klimato kaita, migracija, institucinės reformos turėtų būti subalansuotos, neskaldančios ES vienybės bei atitikti Lietuvos interesus.

Dėl institucinių paskyrimo – laikytis ES sutartyje numatytos skyrimo procedūros (Komisijos pirmininko kandidatūrą Europos Parlamento balsavimui teikia Vadovų Taryba, atsižvelgdama į EP rinkimų rezultatus), t. y. pabrėžiame, kad EVT prerogatyva yra siūlyti geriausią kandidatūrą EP balsavimui. Skiriant ES institucijų vadovus, būtina išlaikyti geografinį, demografinį ir lyčių balansą.

Dėl DFP – DFP turi atsižvelgti į naujus iššūkius ES, kaip gynyba, sienų apsauga, migracija, bei skatinti švietimą, tyrimus ir inovacijas, bei testuoti pridėtinę vertę turinčias tradicines ES politikas. Lietuvai itin svarbu, kad būtų užtikrintas pakankamas finansavimas Sanglaudai, BŽŪP bei strateginiams infrastruktūros projektams, pakankama ir nenutrūkstama ES parama Ignalinos AE uždarymui.

Dėl klimato kaitos – pritariame Europos Komisijos pastangoms iki 2020 metų patvirtinti ilgalaikę ES klimato kaitos ir energetikos politikos strategiją. Sveikiname Komisijos parengtą ES ilgalaikės neutralizuoto poveikio klimatui ekonomikos plėtros viziją, kurioje pateikiamos aiškos gairės, kaip pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m. ES vizijos pateikimas svarbus ir savalaikis, atsižvelgiant į Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiosios 1.5 °C ataskaitos išvadą, kad būtina visoms šalims imtis neatidėliotinų veiksmų ilgalaikiams Paryžiaus susitarimo tikslams pasiekti. Lietuvos nuomone, Paryžiaus susitarimo ilgalaikiams tikslams pasiekti būtinas užmojų didinimas globaliu mastu ir ambicingi visų pasaulio šalių veiksmai. Tik užtikrindami vienodas sąlygas išsaugosime ES pramonės konkurencingumą, darbo vietas ir paskatinsime suinteresuotas visuomenės grupes įsitraukti į struktūrinius pokyčius.

Neturint tikrumo dėl didžiųjų ekonomikų šalių užmojų ambicingumo, Lietuva laikosi pozicijos, kad turi būti apibrėžti tik siektini ES ilgalaikiai šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio mažinimo tikslai iki 2050 m. ir dėmesys sutelktas į užsibrėžtą 2030 m. energetikos ir klimato kaitos tikslų įgyvendinimą. Manome, kad ES vizijai realizuoti būtina perorientuoti visus ūkio sektorius (energetiką, transportą, pramonę, žemės ūkį ir kt.) į mažai ŠESD į aplinką išskiriančių technologijų vystymą. Būtina rasti ekonomiškai efektyvius ir socialiai atsakingus sprendimus, kurie stiprintų ES energetinį saugumą ir energetikos sąjungą. Be to, manome, kad ES ilgalaikės vizijos realizavimui EK turėtų papildomai parengti ES atskirų ūkio sektorių ilgalaikes iki 2050 m. mažo ŠESD kiekio plėtros strategijas / programas, atlikti poveikio vertinimą ES VN lygiu ir pasiūlyti naštos pasidalinimo mechanizmą mažiau pasiturinčioms ES VN

Dėl sankcijų Rusijai pratęsimo – Lietuva siekia tolesnio ES sektorinių sankcijų pratęsimo. Būtų tikslinga sankcijas pratęsti 12 mėnesių (ne 6 mėnesiams, kaip numatyta dabar). Lietuva (kartu su bendramintėmis valstybėmis) siekia, kad EVT išvadose ES reaguotų į okupuotuose Donbaso rajonuose vykstančią pasportizaciją ir besitęsianti Ukrainos jūreivių sulaikymą. Minint Rytų kaimynystės iniciatyvos 10 metų jubiliejų, Lietuva sieks, kad EVT išvadose būtų pasveikinti Rytų kaimynystės politikos pasiekimai, o Komisija ir Vyriausioji įgaliotinė būtų paragintos pateikti konkrečius pasiūlymus dėl Rytų kaimynystės politikos tikslų.

Dėl ES plėtros – Lietuva akcentuoja ES plėtros svarbą ir derybų su Albanija ir Š. Makedonijos pradžia. ES plėtros procesas turi toliau vykti pagal nustatytus kriterijus ir sąžiningas sąlygas.

EVT sprendimų įgyvendinimas

Siekiant gerinti EVT išvadų įgyvendinimą, po kiekvienos EVT parengiama detali priimtų sprendimų apžvalga, nurodant, kas atsakingas už konkrečių sprendimų įgyvendinimą, kokie veiksmai ir iki kada turi būti atlikti siekiant įvykdyti pavestas užduotis, o BRT reguliariai aptars pažangą. Atsižvelgiant į tai, šiame BRT posėdyje bus aptarta pasiekta pažanga įgyvendinant EVT sprendimus.

Galutinė Lietuvos pozicija bus derinama darbo tvarka, gavus atnaujintą EVT sprendimų įgyvendinimo dokumentą.

Europos semestras: integruotų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų patvirtinimas ir perdavimas Europos Vadovų Tarybai

Igyvendinant Europos semestrą, BRT aptars, patvirtins ir perduos Europos Vadovų Tarybai 2019 m. birželio 5 d. EK pateiktas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas apibendrinančią (horizontaliąją) ataskaitą. Rekomendacijose EK ragina VN pasinaudoti sparčiu ekonomikos augimu, tam, kad VN ekonomikos ir visuomenės taptų tvirtesnės ir atsparesnės. VN turės atsižvelgti į rekomendacijas formuodamos savo 2019–2020 m. nacionalines ekonomines ir biudžeto politikas ir taip jas įgyvendinti.

BRT rekomendacijas apibendrinančią (horizontaliąją) ataskaitą perduos birželio 20–21 d. EVT. Pačios rekomendacijos bus tvirtinamos 2019 m. liepos 9 d. ECOFIN.

2019 m. ir 2020 m. Lietuvai EK rekomenduoja:

1. Gerinti mokestinių prievolių vykdymą ir plėsti mokesčių bazę, pereinant prie šaltinių, kurių apmokestinimas mažiau kenkia augimui. Spręsti pajamų nelygybės, skurdo ir socialinės atskirties problemas gerinant mokesčių ir socialinių pašalpų sistemas.
2. Gerinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir efektyvumą, įskaitant suaugusiųjų švietimą. Gerinti sveikatos apsaugos sistemos kokybę, efektyvumą ir prieinamumą.
3. Koncentruoti investicijas į inovacijų, energijos ir išteklių efektyvumą, tvarų transportą bei energetikos jungtis, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Skatinti produktyvumo augimą gerinant viešųjų investicijų efektyvumą. Suformuoti nuoseklią mokslo-verslo bendradarbiavimo politiką ir konsoliduoti mokslą ir inovacijas įgyvendinančias įstaigas.

EK rekomendacijos Lietuvai aptartos birželio 12 d. Seimo Europos reikalų komiteto posėdyje.

Tolesni veiksmai Lietuvoje, siekiant įgyvendinti rekomendacijas: po rekomendacijų patvirtinimo liepos 9 d. ECOFIN Ekonomikos ir finansų ministerija kartu su Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo ir mokslo bei Sveikatos apsaugos ministerijomis iki rugsejo vidurio parengs Tarybos rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo planą. Planas rudenį bus tvirtinamas LR Vyriausybės ir pristatytas Seimo komitetuose.

Lietuvos pozicija: pritariame horizontaliajai ataskaitai dėl konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų bei pritariame jos perdavimui Europos vadovų Tarybai.

Pasirengimas 2019 m. birželio 21 d. Euro zonos viršūnių susitikimui

2017 m. gruodžio 6 d. Europos Komisija išplatino Europos ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) stiprinimo veiksmų planą ir pasiūlymus dėl konkrečių priemonių, kurių reikėtų imtis per ateinančius 18 mėnesių, siekiant iki 2025 m. padidinti EPS vienybę, veiksmingumą ir demokratinę atskaitomybę.

Birželio 21 d. susitikime tikimasi priimti konkrečius sprendimus dėl tolesnės EPS reformos – euro zonos biudžetinio instrumento konvergencijai ir konkurencingumui (euro zonos biudžeto) principai, struktūra ir įgyvendinimo modalumai. Taip pat bus aptariami Europos stabilumo mechanizmo (ESM) sutarties pakeitimai. Vadovai aptars progresą siekiant Bankų sąjungos užbaigimo ir Europos stabilumo mechanizmo pertvarkymo.

Dėl Euro zonos biudžetinio instrumento konvergencijai ir konkurencingumui: 2018 m. gruodžio 14 d. Euro zonos aukščiausio lygio vadovų susitikime pasiektas politinis sutarimas dėl konkrečių veiksmų EPS stiprinti. Vadovai įgaliojo Euro grupę dirbti, rengiant konvergencijos ir konkurencingumo Euro zonoje skatinimo biudžeto priemonę.

Kaip numatyta Pareiškimе (*Eurosummit statement*):

- biudžeto priemonė turi būti kuriama ES biudžeto rėmuose ir neturi persidengti su kitomis ES biudžeto politikomis;

- jos dydis turi būti nuspręstas ES DFP kontekste;
 - dėl jos principų ir struktūros susitarimas turi būti pasiektas iki 2019 m. birželio mėn.
- Dėl ESM reformos:** Euro darbo grupėje gegužės 2 ir 28 d. buvo svarstomas ESM sutarties pakeitimų projektas, o galutinis projektas turi būti parengtas iki 2019 m. birželio mėn. EVT.

Veiksmai, kurie turės būti atlikti per 2019 m. antrąjį pusmetį:

- Susitarta dėl skolos tvarumo analizės metodologijos.
- Susitarta dėl vertybinių popierių kolektyvinių veiksmų reformos (CAC's).

Dėl Bankų sąjungos: siekiant užbaigti Bankų sąjungą tęsiamos techninio lygmens diskusijos dėl Europos indėlių draudimo sistemos (EDIS) naujai įsteigtoje *Ad-hoc* Bankų sąjungos stiprinimo darbo grupėje. Rumunijos pirmininkavimo metu priimtas Bankų paketas dėl riziką ribojančių priemonių. Bankų sąjungos užbaigimui EDIS yra trūkstamas trečiasis Bankų sąjungos ramstis, nes pirmieji du Bankų sąjungos elementai: Bendras priežiūros mechanizmas, Bendras pertvarkymo mechanizmas – jau yra įgyvendinti. Esminis pirminio Komisijos pasiūlymo dėl EDIS principas – sistema turėtų būti kuriama laipsniškai, trimis etapais: perdraudimas, bendras draudimas ir visiškas draudimas.

Lietuvos pozicija:

- Euro zonos biudžetinio instrumento konvergencijai ir konkurencingumui priemonę matome kaip integralią kitos DFP dalį. Ji turėtų būti finansuojama įprastais nuosavais ištekliais, laikantis DFP viršutinės ribos, ir jai turi būti taikoma kasmetinė biudžeto procedūra.
- Siekiant išvengti šios priemonės finansavimo kitų ES politikų, ypač Sanglaudos politikos, sąskaita, esame pasirengę diskutuoti dėl didesnių DFP viršutinių ribų, bet norėtumėme išvengti išorinių asignuotųjų pajamų iš dalyvaujančių valstybių narių.
- Palaikome ESM vaidmens stiprinimą finansinės paramos programose. ESM galėtų turėti daugiau funkcijų, susijusių su krizės prevencija (valstybių narių mokumo vertinimas, skolos tvarumo analizės atlikimas) ir su finansinės paramos teikimo sąlygų nustatymu. Taip pat palaikome vienbalsiškumą sprendimų priėmimo procese.
- Iš esmės pritariame EPS stiprinimo planui, tačiau manome, kad jame numatyti atskirų iniciatyvų įgyvendinimo terminai yra labai ambicingi. Dėl kai kuriais klausimais išsiskiriančių valstybių narių nuomonių gali būti sudėtinga laiku įgyvendinti visas plane numatytas priemones. Svarbu tinkamai nustatyti prioritetus ir, prieš imantis naujų iniciatyvų, įgyvendinti jau anksčiau sutartas reformas.
- Pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas Bankų sąjungos „užbaigimui“, sutariant dėl EDIS. Laikomės nuoseklaus požiūrio, kad EDIS būtų kuriamas laipsniškai, atsižvelgiant į jau pasiektą pažangą rizikos mažinimo srityje. Siekiant Bankų sąjungos užbaigimo, daugelis Bankų sąjungos elementų turėtų būti svarstomi ir diskutuojami paraleliai, tačiau turėtų būti išskiriamos tam tikros prioritetinės sritys, ypač kiek tai susiję su finansinio stabilumo ir indėlininkų apsaugos tikslais.

Albinas Zananavičius
Viceministras

2019-06-11